

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 42758
Nom: TICS, xarxes i innovació de l'economia social
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 4
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2204 - M.U. en Economia Social (Cooperatives i Entitats no Lucratives)	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2204 - M.U. en Economia Social (Cooperatives i Entitats no Lucratives)	TICS, xarxes i innovació de l'economia social	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

VAÑO VAÑO MARIA JOSE

RESUM

Aquest mòdul té per objecte l'estudi de la situació actual de tres matèries perfectament vinculades per l'objectiu que presenten les tres, el desenvolupament i els fonaments de l'activitat duta a terme per les empreses de l'economia social que permet una major integració en el mercat .

D'una banda s'analitzaran els fonaments de l'economia social, revisant la història, concepte i agents que conformen l'Economia Social, així com les funcions que exerceix aquesta institució en el sistema econòmic.

L'anàlisi de les xarxes de col·laboració ¿formals i informals¿ constitueix una eina clau per comprendre com les entitats de l'economia social enfronten desafiaments i generen impacte social. Aquestes xarxes potencien la capacitat d'acció col·lectiva, facilitant la consecució de metes comunes. L' articulació en xarxa permet no només augmentar l' abast i l' eficàcia de les iniciatives impulsades per aquestes entitats, sinó també enfortir els ecosistemes en què operen. En aquest marc, les xarxes esdevenen catalitzadores d' innovació social, en facilitar l' intercanvi de coneixements, recursos i pràctiques transformadores. Aquesta innovació es pot orientar tant a la resolució de problemes socials o ambientals concrets, com a la transformació estructural dels

sistemes existents, en direcció a models més justos, sostenibles i democràtics.

En segon lloc s'analitzarà el concepte de xarxa des de la perspectiva legal del contracte d'aliança estratègica, les aliances d'empreses, el contracte de Project finance o col·laboració pública privada en el qual s'analitzen les diferents fórmules existents al nostre ordenament jurídic, l'objectiu és definitiva aconseguir la col·laboració i així per tant, la creació de xarxes empresarials. A més, en aquest segon gran apartat, seran analitzades dues qüestions fonamentals, d'una banda, els límits legals des de la perspectiva de la Llei de Defensa de la Competència, és a dir, quins són els pactes o acords que poden portar a alterar les regles de la competència i per tant objecte de sanció, i per una altra, en el cas de la col·laboració pública privada, quins són els mitjans de gestió indirecta amb que s'explica en l'ordenament jurídic espanyol i la possibilitat d'incloure clàusules socials en el desenvolupament d'aquesta col·laboració.

La tercera de les matèries a desenvolupar són les **tecnologies de la informació i comunicació** aplicades a l'economia social són un element essencial que permetrà revitalitzar la participació dels socis en les assemblees generals, un major control dels òrgans de govern en permetre una major transparència i un millor desenvolupament de les activitats laborals. Per a això serà necessari analitzar la utilització de les TICs en l'organització corporativa de la cooperativa, la comunicació amb els socis, la utilització de la contractació electrònica i els problemes que plantegen la cessió o comunicació de dades de caràcter personal en l'àmbit cooperatiu.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Ni hi han

COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENENTATGE

2127 -

Comprendre el funcionament de les xarxes empresarials que es desenrotllen entre les empreses de l'Economia Social.

Conèixer el paper que les tecnologies de la informació i la comunicació exercixen en el funcionament de les empreses de l'Economia Social.

Entendre l'àmbit d'actuació de l'Economia Social des dels seus diferents punts de vista i perspectives: jurídica, social, econòmica i empresarial, fonamentalment.

Participar en debats i discussions, dirigir-los i coordinar-los i ser capaços de resumir i extreure'n les conclusions més rellevants i acceptades per la majoria.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdrida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber redactar i preparar presentacions per posteriorment exposar-les i defensar-les.

Saber treballar en equip amb eficàcia i eficiència.

Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.

Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu treball com el del seu companys.

Ser capaços d'integrar les noves tecnologies en la seva tasca professional i / o investigadora.

Ser capaços d'integrar-se en equips, tant en funció de directius o coordinadors com a funcions específiques acotades i en funcions de suport al propi equip o altres.

Ser capaços de buscar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació, seleccionant la que resulta pertinent per a la presa de decisions.

Ser capaços de prendre decisions tant individuals com col·lectives en la seva tasca professional i / o investigadora.

Tenir una actitud proactiva davant dels possibles canvis que es produeixen en la seva tasca professional i / o investigadora.

Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Xarxes i innovació

- 1.1. Les xarxes en l'economia social: funcions, actors i estructures
- 1.2. Ecosistemes col·laboratius: actors, vincles i dinàmiques relacionades
- 1.3. La Innovació Social: concepte, tipologia i determinants
- 1.4. L'Economia Social com a conductora d'innovació Social i transformació de sistemes

2. Aliança estratègica, contracte de xarxa, col·laboració pública privada

- 2.1. El contracte d'aliança estratègica i altres formes de cooperació empresarial
- 2.2. Col·laboració publicoprivada a través d'entitats d'economia social
- 2.3. Gestió indirecta dels serveis públics per part d'entitats del tercer sector
- 2.4. Clàusules socials i innovació

3. Límits legals a la creació d'aliances

- 3.1. Principis de la competència lleial i defensa de la lliure concurrència
- 3.2. Control públic de la competència i supervisió d'aliances
- 3.3. Clàusules permeses i clàusules prohibides en acords interempresarials
- 3.4. Plataformes digitals, economia col·laborativa i Dret antitrust

4. Tecnologies de la Informació i comunicació en l'Economia Social

- 4.1. Seguretat a la xarxa. De XML a Blockchain
- 4.2. Metadades, big data i anàlisi intel·ligent de la informació
- 4.3. Intel·ligència artificial, ChatGPT i automatització ètica
- 4.4. Protecció de dades personals en entorns digitals

5. Utilització de les TIC en la contractació de les empreses de l'Economia Social

- 5.1. Regles formals en la contractació electrònica
- 5.2. Contractes electrònics. El contracte electrònic com a contracte d'adhesió i com a contracte a distància

5.3. La protecció del consumidor en entorns digitals

6. Aplicació de les TICs a l'organització corporativa i relacions amb tercers

6.1. Introducció la digitalització organitzativa en l'economia social

6.2. Bon govern, transparència i règim jurídic vigent

6.3. Comunicacions electròniques i relacions amb tercers

6.4. Participació de socis i associats a través de mitjans digitals

7. Xarxes empresarials i drets dels treballadors. Especial referència a les TIC

7.1. Aplicació de les TIC a l'entorn laboral: oportunitats i riscos

7.2. Drets fonamentals dels treballadors davant la innovació tecnològica

7.3. Innovació social, economia social i protecció del factor humà

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	40,00
Total hores	40,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	20,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	60,00

METODOLOGIA DOCENT

OBJECTIU GENERAL

Coneixement dels avantatges de la utilització dels grups empresarials i criteris per a la seva creació, justificant la seva existència a partir de la flexibilitat i sense que sigui necessari documentar-sota un contracte de grup. Coneixement de l'existència de xarxes d'innovació que permetran desenvolupar tasques d'investigació i de cooperació entre els diferents ens implicats en les mateixes. Formació especialitzada en sistemes d'intercanvi segur d'informació entre els diversos operadors del mercat. Prestant una especial atenció a l'intercanvi d'informació legal entre empreses, socis i inversors en el marc del mercat globalitzat. Capacitarà per a l'assessorament en matèria d'exercici dels drets polítics dels socis a través de les TICs en l'àmbit de les empreses de l'economia social. S'obtindran coneixements jurídic-tecnològics que facilitin la presa de decisions per part de l'òrgan d'administració i que ofereixin una major fluïdesa en la comunicació entre òrgans socials.

OBJECTIUS ESPECÍFICS**UD.1. Xarxes i innovació**

Anàlisi de les xarxes en matèria d'economia social, i dels aspectes relatius a la coordinació, creació de grups, i associacionisme cooperatiu.

UD 2. Aliança estratègica, contracte de xarxa, col·laboració públic privada.

Es pretén obtenir una visió estratègica de la utilització dels grups empresarials de l'Economia social, la justificació es basa en la necessitat d'adquirir la propietat de determinats recursos i capacitats que són claus per a l'obtenció d'avantatges competitius sostenibles en empreses que, com les d'Economia Social i Cooperatives, precisen de millores importants en els seus nivells d'eficiència.

UD 3. Límits legals a la creació d'aliances

Obtenir coneixements sobre els límits que marca la Llei de Defensa de la Competència, és a dir, quines són les regles del joc perquè hi hagi una competència lleial en el mercat.

UD 4. Tecnologies de la Informació i comunicació en l'Economia Social

Coneixement de les principals normes reguladores de les TICs com a mesura de foment de la transparència en el mercat de la gestió empresarial.

UD 5. Aplicació de les TICs a l'organització corporativa i relacions amb tercers

Obtenir habilitats legals i tecnològiques aplicables a la protecció de tots els interessats en les empreses de l'economia social. Socis, inversors, treballadors, mercat.

UD 6. Utilització de les TIC en la contractació de les empreses de l'Economia Social

Regles bàsiques de l'aplicació de les TICs a la contractació empresarial. Aspectes essencials. Protecció dels empresaris i consumidors.

UD. 7. Drets dels treballadors TIC i innovació

Regles bàsiques dels drets dels treballadors a l'empresa davant les TICs.

METODOLOGIA

L'orientació de l'assignatura és teoricopràctica, ja que d'altra manera no podria ser entesa en tota la seva extensió cap de les tres matèries que componen el mòdul causa fonamentalment de la ràpida evolució de les tres matèries estudiades: la primera, grups, per la seva ràpida difusió i utilització de diferents figures per crear una unitat de decisió. El mateix passa en la creació de xarxes d'innovació i en les eines jurídic informàtiques i la seva utilització en l'organització empresarial. S'entregaran materials de contingut bàsic sense perjudici del lliurament de materials complementaris i accés a recursos electrònics que s'aniran indicant al llarg del període que s'ha assignat per a l'estudi d'aquestes matèries.

AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació consistirà en la realització d'un test d'avaluació en línia (60%) i les proves que es realitzaran a classe (40%).

Política d'ús d'Intel·ligència Artificial (IA). S'ha d'incloure un paràgraf al final de qualsevol tasca que utilitze Intel·ligència Artificial, explicant per què s'ha fet servir i quines instruccions s'han aplicat per obtenir els resultats. Si això no es fa, s'estarà infringint la política d'honestedat acadèmica i serà considerat plagi. Concretament, segons l'article 11.g de la Llei 3/2022, de 24 de febrer, de convivència universitària, quant al ChatGPT, es considerarà falta molt greu plagiar totalment o parcialment una obra, o cometre frau acadèmic en l'elaboració de qualsevol treball o activitat que se sol·licite a l'alumnat. S'entendrà com a frau acadèmic qualsevol comportament premeditat tendent a falsejar els resultats d'un examen o treball, propi o alié (inclòs l'ús indegut de la intel·ligència artificial com ChatGPT), realitzat com a requisit per a superar una assignatura o acreditar el rendiment acadèmic.

BIBLIOGRAFIA

Referències Bàsiques:

- Biblioteca de ciencias sociales de la UV "Guía de recursos bibliográficos sobre economía social" <https://cibisoc.blogs.uv.es/recursos-tematicos/economia-social/>
- Chaves,R., Fajardo,G, Monzón,J.L. (dir) (2020): Manual de economía social, Editorial Tirant lo blanc, Valencia
- VAÑÓ VAÑÓ, M.J (2022) El derecho de acceso a las nuevas tecnologías
- Materiales explícitamente elaborados para el desarrollo de los módulos y accesibles a través de la plataforma educativa.

-Referències Complementaries:

- VAÑÓ VAÑÓ, M.J.: (2024). Evidencias del principio de intercooperación en el sector energético. Comunidades energéticas bajo la forma jurídica de cooperativas de interés público. Cooperativismo e economía social, 46, 217-244.
- Valiente, L., Guzmán, C., & Santos, F. J. (2024). La contribución de las cooperativas a la transformación socioecológica a través de la innovación social: análisis de casos internacionales. *Revista de economía mundial*, (67), 29-50.
- VAÑÓ VAÑÓ, M.J (2023) Participación público-privada en la transición energética a través de comunidades energéticas en forma cooperativa.
- VAÑÓ VAÑÓ, M.J (2022) Vivienda colaborativa y personas mayores.
- VAÑÓ VAÑÓ, M.J (2021).Colaboración público-cooperativa local en clave energética
- VAÑÓ VAÑÓ, M.J (2021) Digitalización del sector agroproductor: intercooperación y tecnologías disruptivas.
- Materiales explícitamente elaborados para el desarrollo del módulo y accesibles a través de la plataforma educativa.